

to the people

Van de redactie

We kunnen alvast concluderen dat 2004 een roerig jaar is geworden voor de zonne-energie branche. De laatste weken zijn daarvan een duidelijk voorbeeld. Zonne-energie was en is in Nederland voor de komende jaren om zeep geholpen.

In deze nieuwsbrief zal uitgebreid stilgestaan worden bij de laatste uitspraken van "onze" minister Laurens-Jan Brinkhorst. Waarschijnlijk heeft hij hierbij continu teruggedacht aan zijn steeds terugkerende uitspraak dat hij ontzettend veel ervaring in de politiek heeft "ik loop immers al jaren mee". Misschien is het een idee om eens op te stappen en een frisse wind door deze grijze massa te laten waaien.

In verband met deze uitspraken, de vele reacties daarop en het grote aanbod van nieuws is het noodzakelijk geweest de lay-out van de nieuwsbrief te wijzigen.

De redactie wenst u en de uwen in ieder geval alvast een zonnig 2005.

Extra dik eindejaarsnummer

Van Geel en Brinkhorst beëindigen zonnige toekomst voor Nederland

Het is al vaak gezegd. Dit kabinet heeft de gave om alle hoop voor Nederlanders de grond in te boren. Sinds Balkenende 1 hangt er een depressie over Nederland heen, die zijn weerslag heeft op de hele maatschappij. De aanpak van het kabinet lijkt vooral slecht voor het economisch herstel omdat mensen in barre tijden hun spaargeld oppotten en voor het milieu 'omdat daar geen geld meer voor is.'

De afgelopen maand vond het dramatische eindspel plaats van vier jaar afbraakbeleid voor zonnestroom. Vier jaar geleden werd dit ingezet door minister Jorritsma, waartegen de petitie van 75 organisaties was gericht. Deze week bleek dat de langverwachte brief van VROM geen cent uittrekt voor zonnestroom en dat het ministerie van EZ meent dat zonnestroom alleen maar geld kost. E-mail-wisselingen van onze leden met EZ-ambtenaren, leverden een beeld op van een ministerie waarbij men een vooringenomen standpunt hoe dan ook, haast tegen beter weten in, verdedigt.

Daarom in deze nieuwsbrief de standpunten nog eens tegenover elkaar gezet. Zijn al die mensen in de wereld die miljarden in zonnestroom stoppen dan werkelijk van lotje getikt?

Een blauwtje gelopen bij van Geel

Het hele jaar heeft het ministerie van VROM de markt een worst voorgehouden. Na de evaluatie van 2003 zou er nog 20 miljoen voor de stimulering van zonne-energie worden vrijgemaakt in 2005. Na een afkoelingsperiode van een jaar zouden de overgebleven bedrijven daarom nog wel weer kunnen doorstarten volgend jaar.

Deze week legde van Geel echter de wens van de Tweede Kamer en marktpartijen naast zich neer. Volgens van Geel is zonne-energie over een jaar of tien pas marktrijp en is lange termijn onderzoek naar PV een prioriteit. SenterNovem moet daar een onderzoek naar gaan doen. Voor mensen die de afgelopen jaren een dakvullend systeem hebben aangeschaft, moet dit klinken als van een andere planeet? Zouden ze in Duitsland niet een dergelijk onderzoek hebben uitgevoerd? Zou de 400 MWp die daar geplaatst is dan niet werken? Zouden al die Megawatts aan panelen die jaarlijks worden geproduceerd, nog niet onderzocht worden?

Tegen omgekeerde logica valt niet te argumenteren. Wat als iemand zegt dat een appel vierkant is? Waar dan te beginnen? Blijkbaar verstaat de wederpartij onder het begrip 'appel' óf onder het begrip 'vierkant' iets anders dan wij.

Het gekmakende van een autoriteit die niet wenst te luisteren en zich tegen alle logica in tégen de wil van de meerderheid van de Nederlandse bevolking keert en zijn zin doordrijft, is dat je met handen gebonden bent. Iedereen weet dat er verkeerde keuzes gemaakt worden, behalve degenen die de macht heeft.

Brinkhorst wil PV in de Sahara

Veel hilariteit (maar ook regelrechte verontwaardiging) heeft de opmerking van Brinkhorst veroorzaakt, dat PV erg interessant is voor de Sahara, waarmee hij dacht zijn eigen verantwoordelijkheid voor een duurzame toekomst af te kunnen schuiven op Afrika. (Waar komt ons dat verschijnsel bekend van voor?) Dhr. Brinkhorst is klaarblijkelijk nooit in de Sahara geweest, want dan had hij geweten dat daar regelmatig zandstormen razen, die extra onderhoud vergen. Bovendien produceren zonnepanelen minder bij grote hitte. Misschien is het goed om de panelen in de Sahara te plaatsen en ze dan te koelen met water, meneer Brinkhorst? (Voor meer grappen over dit deze uitspraak van Brinkhorst verwijzen we graag naar linken op onze website www.zonnestroomproducenten.nl)

Minister Brinkhorst, was dat niet die minister van D66, de partij die zich in het verleden profileerde als de partij van het milieu? Of was dat slechts om dat het milieu toen 'in' was en dus stemmen kon opleveren?

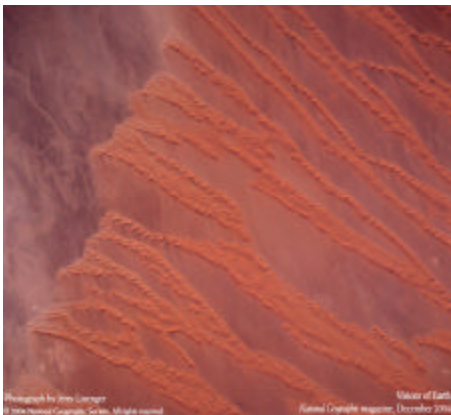

Foto: zandstorm in de Sahara, bron: http://seabed.nationalgeographic.com/ngm/0412/images/wallpaper_1g.1.2.jpg via PolderPV

Leden geven massaal gehoor aan oproep

Afgelopen weken gaven leden van de ZPV massaal gehoor aan de oproep om ministerie en Kamer te bestoken met informatie over zonnestroom. Uit de uitlatingen van verschillende mensen in Den Haag bleek immers dat men volstrekt geen kaas heeft gegeten van het onderwerp zonnestroom. Zonnestroom zou pas over 30 jaar interessant worden, er zou nog veel meer onderzoek moeten plaatsvinden, het zou vooral interessant zijn voor landen rond de evenaar, het zou veel te duur zijn, de samenleving zou moeten investeren t.b.v. een kleine groep freaks, etc. Geen populistische uitspraak was te gortig om zonnestroom in een kwaad daglicht te stellen.

Onze leden hebben kamerleden gemaïld, gebeld, gesproken. Ze gingen de discussie aan met ambtenaren van VROM en EZ. Dat leverde weliswaar een aantal interessante uitspraken op, die we verderop zullen bespreken, maar geen wijziging in de standpunten. 'Ook al zou de motie van Samsom worden aangenomen, dan nog zal het ministerie van EZ die niet uitvoeren!'

Politieke partijen vernielen zonnige toekomst om het partijbelang

Leden stuurden aan alle politieke partijen hun opmerkingen. Van SP, CDA en VVD kregen we een keurig antwoord. De SP liet weten de constructie van een verhoogde MEP ook niet ideaal te vinden, maar de motie van Samsom wel te ondersteunen, omdat men zich bewust was van de hoge nood.

Paul de Krom van de VVD schreef ons:

'Ik sta sympathiek tegenover het voorstel van de PvdA, maar ik wil eerst een plafond in de MEP en een discussie over de doelstelling en systematiek van de MEP. De PvdA was niet bereid om de motie aan te passen en te wachten tot de evaluatie van de MEP volgend jaar waarin de door mij gewenste discussie aan de orde komt. Ik zal daarom tegen de motie van de PvdA stemmen.'

Voor alle duidelijkheid betekent dat wat mij betreft dus niet dat het onderbrengen van zonne-energie onder de werking van de MEP is uitgesloten. Ikzelf zal daar, binnen de kaders zoals ik die hierboven heb aangegeven, weer op terugkomen.'

Dhr. Hessels van het CDA antwoordde:

'Zoals u waarschijnlijk weet, heb ik in hetzelfde debat als de heer Samson ook een motie ingediend, die de minister verzoekt te bekijken in hoeverre zon PV als aparte categorie opgenomen kan worden in de MEP. Mijn motie is echter juist bedoeld om de grootschalige projecten te ondersteunen om zodoende extreem hoge kosten te voorkomen en te gelijker tijd de innovatie in de sector niet te frustreren. In afwachting van de antwoorden van de minister op enkele andere punten in mijn motie, heb ik deze motie aangehouden. U zult begrijpen dat het voor de CDA-fractie niet opportuun is om, terwijl een eigen motie over een vergelijkbaar onderwerp in de wacht staat, andere moties op dat vlak te ondersteunen.'

Onze voorzitter heeft dhr. Hessels nog aangegeven dat de motie van de PvdA als een invulling van de motie van het CDA gezien kan worden, maar helaas volgde daar geen antwoord meer op.

Vervolg pagina 2

Gevolg: De motie van Diederik Samsom werd afgestemd en dus heeft Nederland volgend jaar géén verhoogde MEP en géén investeringssubsidie. De zonne-energiebranche is terug bij af. Als in 2007 een nieuw kabinet aantreedt, moet de branche weer van beneden af aan worden opgebouwd.

Analyse van zwakke punten in zonnestroomsystemen en zaken waar u op moet letten

Een systeem is zo sterk als de zwakste schakel. Bij zonnestroomsystemen zijn de schakels de zonnepanelen zelf, gelijkstroomconnectoren en kabels, omvormer, opbrengstmeter en sterkstroomkabels en stekkers.

- Zonnepanelen: De meeste zonnepanelen bestaan uit zonnecellen gesandwiched tussen kunststof laminaten. Er zijn geen bewegende delen. Zo lang het laminaat intact blijft en er hierdoor geen vocht tussen het laminaat en de zonnecellen kan binnendringen presteert het zonnepaneel goed. Voorkom dus beschadiging van de laminaten.
- Gelijkstroomkabels en connectoren: De aansluitingen van kabels kunnen op de duur problemen geven. Hier kan corrosie optreden waardoor de contactweerstand oploopt. Ook kunnen contacten los gaan zitten door de voortdurende temperatuurwisselingen, met hetzelfde gevolg, namelijk meer weerstand en verminderde doorgifte van stroom. Bij montage moet uiterste zorg aan contacten zijn besteed; montage dozen moeten toegankelijk zijn voor inspectie en/of onderhoud.
- Kabels hebben mantels die, ondanks de hoge kwaliteit van rubber en/of kunststof, onder invloed van het weer op den duur te lijden hebben. Afdekken of beschermen, dus.
- Omvormers: In een omvormer zit elektronica. Een omvormer wordt warm want er wordt arbeid verricht. Elektronica houdt niet van hoge temperaturen. Alle elektronica gaat

helaas vroeg of laat stuk. Liefst zo laat mogelijk! Hierom moet een omvormer a) een heel stuk robuuster zijn geconstrueerd dan consumentenelektronica, b) minstens 5 jaar garantie hebben, c) op een plek zijn gemonteerd waar het niet te heet wordt en waar voldoende mogelijkheid is om warmte kwijt te raken, d) op een plek zitten die toegankelijk is voor onderhoud en of vervanging;

- Opbrengstmeter: zo'n leuke goedkope opbrengstmeter is consumentenelektronica en gaat dus relatief snel stuk. Dit geldt helaas ook voor de peperdure opbrengstmeterjes die sommige leveranciers van PV leveren. Koop een ouderwetse draaistroommeter-met-wieltje. Deze gaan een mensenleefijd mee.
- Sterkstroomkabels en stekkers: deze zitten binnenshuis en vergen verder geen onderhoud en kunnen snel en goedkoop worden vervangen indien nodig..

De zwakste schakel: de omvormer

Omvormers gaan soms stuk. Sommige fabrikanten gaan vaker stuk dan andere. Onbetwiste kampioen is de OK4E. Het lijkt wel of OK4E omvormers na een jaar of drie stroomproductie massaal stuk gaan.

Analyse van e-mailtjes van ZPV leden over defecte OK4E omvormers gaf een onthutsende beeld te zien. Tussen 1 april en 1 september 2004 gaven 25 personen op dat ze defecte omvormers hadden. In totaal bezitten deze 25 man/vrouw liefst 270 zonnepanelen. De systemen waren overwegend geplaatst in 2000-2001. Er waren 71 OK4E's kapot, dit is 26%. Sommige eigenaars rapporteerden kapotte vervangende OK4E's.

Ook de Organisatie voor Duurzame Energie (ODE) die een permanente enquête op haar website voert, meldt veel kapotte OK4E's. ODE komt op 40% uitval bij respondenten. Aangezien er in 2003 veel zonnestroomsystemen zijn bijgeplaatst, zou het ons niet verbazen als we in 2005 een epidemie gaan meemaken van uitvallende OK4E's.

Als u defecte OK4E's hebt kunt u twee dingen doen:

1. Uw leverancier dringend verzoeken om vervangende OK4E's te leveren (gratis uiteraard), 2) de defecte OK4E vervangen door een alternatieve omvormer. De Soladin 120 komt hiervoor in aanmerking.
2. U kunt ook overwegen zonnepanelen aan een stringomvormer te koppelen.

Om leden te helpen om bij geconstateerd defect vervangende OK4E's te krijgen heeft het bestuur van de ZPV een standaardbrief geschreven die u kunt gebruiken om verhaal te halen bij uw leverancier. Deze brief is beschikbaar voor ZPV-leden.

Informatie bij:
secretaris@zonnestroomproducenten.nl

to the people

Regio Den Bosch geeft weer subsidie op zonnepanelen en -boilers

Particulieren en non-profitinstellingen in de regio Den Bosch kunnen sinds 1 juli weer subsidie aanvragen voor de aanschaf van zonnepanelen en zonneboilers. Ook kleinschalige windtoepassingen en warmte/koudeopslag in de bodem kunnen op subsidie van de overheid rekenen.

Eind 2000 is het Vlagheidefonds voor duurzame energie van start gegaan. Het fonds was volgens de deelnemende gemeenten een groot succes. Veel particulieren hebben op deze manier een extra stimulans gekregen om over te stappen op een duurzame energievoorziening zoals zonnepanelen of zonneboilers.

Aangepaste regeling

Halverwege 2003 waren de budgetten bij de deelnemende gemeenten zo goed als op. In het voorjaar van 2004 is de regeling verder aangepast en is koos men, naast een aanpassing in de bijdrage, er ook voor om kleinschalige windenergie en warmte/koudeopslag in de bodem te stimuleren. Een aanvraagformulier en een informatiefolder over het Vlagheidefonds zijn te verkrijgen via de gemeentehuizen in de deelnemende gemeenten.

Deelnemende gemeenten

De deelnemende gemeenten aan het Vlagheidefonds voor duurzame energie zijn Boxtel, Haaren, Maasdriel, Schijndel, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel, Vught, Heusden, Sint-Oedenrode, Veghel, Bernheze en Maasdonk. Het is belangrijk dat mensen een aanvraag indienen voordat de voorziening wordt geïnstalleerd. Als de aanvraag voldoet aan alle voorwaarden, krijgt de aanvrager een bericht dat een bepaald bedrag wordt gereserveerd. Daarna kan men de duurzame voorziening (laten) installeren. Na installatie kan men om uitbetaling van de subsidie vragen.

Bron: energiamanagement.net

Vragen over de bemetering

Verschillende leden zitten ook nog steeds met de nieuwe elektriciteitswet. Wat staat er in en hoe moet die uitgelegd worden. Hieronder weer nieuwe antwoorden van het ministerie van EZ.

1. Wie moet de metervervangingskosten betalen?

De afnemer zal in de praktijk het verzoek doen om een nieuwe meter te plaatsen. De kosten die zijn gemoeid met de metervervangingskosten worden tot voor korte tijd niet aan regulering onderworpen, hetgeen wil zeggen dat deze tarieven steeds vrij zijn geweest. Sinds 14 juli zijn er echter nieuwe regels van kracht (de metermarkt is overigens nog steeds vrij).

De bepaling over kleinverbruikers die duurzame elektriciteit terugleveren aan het net (art.31c), gelezen in samenhang met de nieuwe regel dat de meettarieven nu door de overheid (DTe) gereguleerd moeten worden (art. 30a), levert evenwel vragen op over de invulling/betekenis van die regels. Bijvoorbeeld of die regels ook zover reiken dat ze gevolgen hebben voor de vraag of een energiebedrijf eenmalige kosten in rekening mag brengen bij het vervangen van een meter. Thans wordt daar beleidsmatig een oordeel over gevormd en zal daarover op betrekkelijk korte termijn, een specifieke termijn kan ik niet noemen, duidelijkheid komen.

2. Welk tarief wordt nu waarmee verrekend?

Op grond van artikel 31c van de Elektriciteitswet vindt saldering plaats voor zowel het leveringsgedeelte en het transportgedeelte. De kosten voor levering worden betaald over de uitkomst van de som van de hoeveelheid elektriciteit die van het net is afgenomen minus de hoeveelheid elektriciteit die op het net is ingevoerd. Voor de kosten die voor

de levering van elektriciteit worden betaald, is de gesaldeerde stand van de meter dus maatgevend. Dus indien er 3000 kWh van het net wordt afgenomen en 2000 kWh wordt ingevoerd op het net, dan betaald de afnemer voor 1000 kWh (3000 - 2000 = 1000) aan de leverancier.

Voor de transportkosten geldt hetzelfde. De transportkosten worden betaald over de hoeveelheid elektriciteit die van het net is afgenomen minus de hoeveelheid elektriciteit die op het net is ingevoerd. Dit betekent dat iemand die 3000 kWh van het net afneemt en 2000 kWh op het net invoert over 1000 kWh transportkosten betaald (3000 - 2000 = 1000).

De saldering leidt ertoe dat minder transportkosten in rekening kunnen worden gebracht dan feitelijk worden veroorzaakt. De hierdoor ontstane doorkruising van het kostenveroorzakingsprincipe wordt voor deze categorie afnemers gerechtvaardigd met een beroep op het belang van de stimulering van duurzame opwekking alsmede de kleine schaal waarop in dergelijke gevallen invoeding op het net plaats vindt.

to the people

Overleg DE-Koepel met EZ

Hoe kan hetgeen op pagina's 1 en 2 is beschreven allemaal? Het ministerie van EZ was de afgelopen jaren toch intensief in gesprek met de Duurzame Energie Koepel, de organisatie die de belangen van alle duurzame energie partijen zou behartigen? De DE-koepel zou het ministerie toch van informatie voorzien over de werkelijke waarde van zonnestroom?

Uit goede bronnen vernamen wij echter dat de gesprekken tussen DE Koepel en marktpartijen al maanden een rituele dans vormen. Doordat de deelnemende partijen geheimhoudingsplicht hebben, kan niet naar buiten komen dat het ministerie de zaak jaren gefrustreerd heeft en dat de gesprekken zinloos waren. Het ministerie heeft blijkbaar op deze manier geprobeerd kritiek in de kiem te smoren. De bronnen meldden ons dat er met de ambtenaren van EZ niet op een redelijke manier te discussiëren is, vanwege hun vooringenomen standpunt.

De argumenten van EZ

Bij al het wapengekletter zou je bijna vergeten dat beslissingen genomen te worden aan de hand van argumenten en niet op basis van machtsgevoel of eigen belang. Vandaar dat we een poging zullen doen de discussie op een hoger plan te brengen.

De officiële reactie van het ministerie van EZ. Het ministerie dat enige jaren geleden in Photon International verkondigde dat Nederland slechts systemen tot 4 panelen kende, zodat terugleververgoedingen niet nodig zouden zijn. Het raadde de zonne-energiesector al in 2001, achter de schermen weliswaar, aan om naar het buitenland te vertrekken, terwijl datzelfde ministerie van EZ in 2000 nog luid had verkondigd dat in dat jaar de eeuw van de zon zou beginnen. Sindsdien kwam vanuit het ministerie alleen nog maar omgekeerde logica vanuit het ministerie van EZ (al stelde collega-minister Pronk tijdens de klimaatop in Johannesburg bij gelegenheid nog even dat Nederland inzette op zon en wind...!), met het sluitstuk

afgelopen maand van minister Brinkhorst die meent dat panelen beter in de Sahara werken dan in Nederland.

'De Minister reageerde op de motie van dhr. Samsom door te zeggen dat de rentabiliteit van zonne-energie momenteel nog zodanig laag is dat de kosten van een eventuele subsidie zeer hoog zouden worden (de Minister noemde 1 mld EUR over 15 jaar).'' (aldus EZ)

Eén miljard euro klinkt veel, maar nu de verhoudingen. Eén miljard over 15 jaar is 65 miljoen euro per jaar. Een miljard is een zesde van de kosten van de Betuwelijn, waarvan alleen het onderhoud gedekt zal worden door de exploitatie. Een miljard is een tiende van de investeringen in windenergie. Een miljard is een fractie van de investeringen die in het elektriciteitsnet zijn gedaan. 65 miljoen is een derde van de 200 miljoen die vorig jaar over de balk is gesmeten door een ondoordachte stimuleringsmaatregel voor energiebesparing.

'Tevens zei de minister dat als Nederland dezelfde intensiteit van zoninstraling had als in de Sahara, of in Spanje of Italië zon-pv een buitengewoon interessante optie zou zijn.'

De intensiteit van zonnestraling in Nederland is rond de 60% van die in de Sahara. Als PV in de Sahara 'buitengewoon interessant is', dan is het in Nederland nog altijd 'zeer interessant'. Temeer omdat in Nederland geen nieuwe infrastructuur hoeft te worden aangelegd en de panelen stabiliserend werken op het net. Transportverliezen zijn er in Nederland bijna niet en het zorgt hier voor veel werkgelegenheid. Daarnaast komen de investeringen weer terug bij de burger die in zonnestroom investeert.

'De Minister heeft dus bedoeld te zeggen dat ondersteuning van grootschalige marktintroductie van zon-pv in Nederland op dit moment zeer kostbaar zou worden, en dat het nodig is keuzes te maken. EZ kiest voor marktintroductie van goedkopere duurzame energie opties zoals wind en biomassa.'

De minister wedt hiermee op twee paarden die veel méér onzekerheden bevatten dan zonnestroom. Zo is biomassa weliswaar goedkoop, maar zijn de voorraden beperkt. Nu al moeten grondstoffen uit het buitenland gehaald worden. Op de langere termijn is biomassa dus niet de oplossing. Bovendien is biomassa nog lang niet altijd even schoon. Voor windenergie ligt een heel ander probleem op de loer. Voor grote windenergieprojecten is de realisatietermijn niet zelden langer dan 10 jaar, vooral vanwege de lange vergunningsprocedures. De molens zijn al verbannen naar de Noordzee, waardoor de kosten toenemen en nog veel R&D gedaan moet worden om deze windvelden succesvol te laten zijn. Tegen de tijd dat deze grote windvelden gaan produceren is zonne-energie minimaal in prijs gehalveerd! Nog veel belangrijker argument voor zonne-energie zijn dat het een goede combinatie vormt met biomassa en wind omdat het stabiliserend op het net werkt en juist in de zomer veel stroom opwekt. Zonne-energie komt bovendien direct bij de burger, waardoor de burger kan profiteren van de steeds verder stijgende energieprijzen, in plaats van de grote energiebedrijven zoals Shell en Nuon. Doordat de subsidies op zonne-energie de sector stimuleren (en dus de kennisopbouw), de werkgelegenheid én de burger ten goede komen snijdt het mes aan minimaal drie kanten, waardoor de subsidies zeer wel besteed zijn.

Power to the people

Vervolg van pagina 5

'Zon-pv is meer een optie voor de langere termijn en wordt daarom ondersteund met R&D subsidies. De Minister noemde een bedrag van 5 tot 7 mln EUR per jaar dat op dit moment vanuit wordt ingezet.'

Juist de afgelopen twee jaar is onomstotelijk komen vast te staan dat de grootste problemen met zonnestroom zich voordoen bij de grootschalige introductie. Bij de realisatie van projecten moeten overheden, energiebedrijven, opdrachtgevers, leveranciers burgers en bemetering op elkaar worden afgestemd. Dáár zal dus nog veel geleerd moeten worden, voordat Nederland werkelijk los kan gaan richting 15000 MWp in 2030. En juist de marktintroductie wordt nu afgesneden. De markt weet, en vooral degenen die de toegekende subsidie-aanvragen bij SenterNovem kennen, dat ander vormen van R&D voor Nederland op dit moment nauwelijks zinvol zijn. Als het ministerie werkelijk meent dat PV in 2020 een optie van betekenis zal zijn, dan is investeren nú geboden. Hoe wil de minister anders de introductie in 2020 uitvoeren? Uit het niets een blik leveranciers, producenten en installateurs opentrekken die huis aan huis in vijf jaar tijd 15000 MWp gaan plaatsen? Hoe stelt de minister zich dat voor?

'Dat zon-pv in de woningbouw wel degelijk een interessante optie kan worden wordt overigens vanuit EZ niet ontkend. Het gaat echter alleen om de vraag binnen welke termijn het volledige potentieel van zon-pv tot ontwikkeling moet worden gebracht.'

De termijn die alle marktpartijen voor ogen hebben is een volledige ontwikkeling voor 2040. Wil dat gehaald worden dan moet nú begonnen worden. Blijkbaar mikt de minister op de volgende eeuw...

'De Minister heeft willen aangeven dat hij het vanuit financieel oogpunt nu niet wenselijk acht zon-pv voor de volledige onrendabele top te steunen. Eerst moet met R&D de kosten van zon-pv worden verlaagd.'

ECN heeft al enige jaren geleden aangetoond dat de prijsverlaging van PV plaatsvindt door schaalvergroting. Met iedere 20% toename van de productie daalt de prijs ongeveer met 10%. Deze ontwikkeling vindt al plaats sinds 1965 bij de introductie van zonnecellen. R&D vindt vanzelf plaats op het moment dat de producten grootschalig worden toegepast. Vreemd dat je deze redenering nooit gehoord hebt bij plasmaschermen en of auto's.

'Een zelfde niveau van subsidiëring van marktintroductie zoals nu in Duitsland plaatsvindt zou tot zeer hoge uitgaven van overheidsgeld leiden. Hiervoor wordt in Nederland om bovengenoemde redenen (hoge onrendabele top, lage kosten-effectiviteit) niet gekozen.'

Het voorstel van Samsom zou de vervuilende burger (!) ongeveer een halve cent per kWh kosten, dat is pakweg 16 euro/jaar voor een modaal gezin. Per 1 januari gaan de stroomprijzen met 2 cent/kWh omhoog. Verschil: In het eerste geval zou de vervuilende burger de escape hebben om zelf ook zonnepanelen aan te schaffen en wordt een hoopvolle ontwikkeling van zonne-energie een injectie gegeven. In het tweede geval rest de burger niet anders dan mopperen over de overheid die de energieprijzen verhoogt voor vage bezuinigingen. Daarnaast rekende onze penningmeester uit dat veel van het geld terugvloeit naar de staatskas in de vorm van BTW-inkomsten, loonbelasting, etc., maar natuurlijk niet zoveel als uit de aardgasbaten...

'Zonnestroom is te duur.' (minister Jorritsma, 2001)

Zonnestroom kost vier keer zoveel als windstroom en 8 keer zoveel als fossiele stroom, zo heet het. Mis! De denkfout is dat men daarbij uitgaat van een afschrijvingstermijn van 10 jaar. Zonnepanelen gaan echter veel langer mee. De eerste panelen uit de jaren 60 werken nu nog steeds. De zonnepanelen hebben dus een levensduur van 40 jaar! Bovendien behoeven de panelen zelf geen onderhoud.

Rekening houdend met de langere levensduur kost zonnestroom nu nog slechts 15 cent/kWh, terwijl de prijzen blijven dalen. Rekening houdend met de lagere transportverliezen en de kortere realisatietermijn is zonnestroom vermoedelijk nu al goedkoper dan windenergie.

'De overheid geeft al 9,5 cent subsidie per kWh, dus dat is dan genoeg.'

Het elektriciteitsnet is halverwege de vorige eeuw ontwikkeld. Het bestaat nu nog steeds. De afschrijving was dus ook langer dan 10 jaar. Hebben de burgers die kosten particulier opgebracht? Natuurlijk niet. De burger kan geen afschrijvings-termijnen van 40 jaar hanteren. Vandaar dat het elektriciteitsnet door de overheid werd aangelegd. Soortgelijke vergelijkingen kunnen gemaakt worden voor het wegennet, spoorwegen, etc. Energiebedrijven hebben immers geen belang bij meer duurzame energie en zullen deze investering laten afweten. Opmerkelijk is dat de overheid wél in een Betuwelijn heeft geïnvesteerd, die juist wél in het belang van de betrokken bedrijven zou zijn. Opnieuw omgekeerde logica.

Power to the people

Vervolg van pagina 6

'De door u voorgerekende voordelen van grootschalige marktintroductie van zon-pv voor de Staatskas (zoals BTW en andere belastinginkomsten) waardoor marktintroductie volgens u juist heel goedkoop is deel ik niet. Op de eerste plaats worden belastinginkomsten en de uitgaven van de departementen in de begroting nooit op een dergelijke manier tegenover elkaar gezet. Met dezelfde argumentatie zou de overheid personenauto's grootscheeps in de markt moeten stimuleren.'

De overheid doet dat met enige regelmaat wel! Vergelijk Betuwelijn en JSF. Bij dergelijke subsidies worden alle bijkomstige gevolgen van stimulering wél meegenomen, en onrendabele toppen netjes onder het tapijt geborsteld. Daarbij is het natuurlijk verbazingwekkend, zo niet ronduit schokkend, dat de auto, die fossiele brandstoffen verbruikt, een afschrijvings-termijn van 5 jaar heeft, waarbij we zelfs ruim 1000 doden en tienduizenden gewonden op de koop toenemen en waarvoor jaarlijks door de overheid miljarden wordt geïnvesteerd in wegen en infrastructuur, als argument tegen subsidie voor zonnepanelen wordt gebruikt!

'We moeten bij de overheid kijken naar de energiebeleidsargumenten sec: wat zijn kosten en baten van de stimulering van zon-pv op voor de verduurzaming van de energievoorziening. PV komt uit die afweging op korte termijn niet als de beste optie naar voren.'

Let op: Zonnestroom komt er bij de afweging 'op korte termijn' niet als beste af. Wie nog dacht dat regeren vooruitzien was, weet nu inmiddels hoe bij de overheid gedacht wordt. We kijken niet naar de beste investering voor de lange termijn, maar denken op de korte termijn i.e. één kabinetsperiode of tot 2010.

'Aangezien de doorontwikkeling van zon-pv nog vele jaren vergt (2020-2030) is het op dit moment vanuit financieel oogpunt niet wenselijk zon-pv voor de volledige onrendabele top te steunen.'

Daar blijkt dan toch dat het ministerie dezelfde termijn hanteert als de hele marktsector. Het ministerie gaat er echter blijkbaar van uit dat je in 2020 gewoon met grootschalige toepassingen kunt starten en dat dan binnen een paar jaar een routineklus kan worden. Een transitieproces waarbij na het vinden van olie destijds een halve eeuw gemoeid was, denkt het ministerie in een paar jaar voor zonne-energie te kunnen realiseren en wel vanaf 2020, als dankzij de R&D gelden van het ministerie de kosten van zonnepanelen goedkoper geworden zijn.

'De door u genoemde opslag van 0,5 €/kWh voor de bekostiging van de zon-pv stimulering lijkt heel weinig, maar betekent wel voor de gehele Duitse samenleving een investering van minstens 2 miljard € (totaal elektriciteitsverbruik in BRD is ruim 500 mld kWh).'

Let op: Het ministerie erkent hier dat dankzij de investeringen van de BRD vanaf 2005 al 1% van de totale energiebehoefte door zonnestroom wordt gedekt. Ondertussen laat men onvermeld dat deze investering maar liefst 25.000 (!) banen heeft opgeleverd, Duitsland een van de grootste producenten van zonnecellen ter wereld is en vele landen in Europa het voorbeeld volgen vanwege dit nieuwe Wirtschaftswunder.

'Hiervoor wordt in Nederland niet gekozen. Overigens kan vanuit de huidige MEP subsidieregeling (10 €/kWh) en de ondersteuning vanuit het amendement Samson (kamerstuk 29372, nr. 45, vrijvertaald: aan het net teruggeleverde stroom krijgt zelfde prijs als ingekochte stroom) nu al een totale subsidie van bijna 30 €/kWh worden verkregen.'

Het ministerie doet hier gemakshalve even of haar neus bloedt. De MEP wordt pas interessant vanaf pakweg 2000 Wp, vanwege de benodigde investering voor de meters. Voor de teruggeleverde stroom is een plafond ingesteld van 3000 kWh. Als de redenering van het ministerie deugde, dan was er nog slechts 10 á 20 cent extra nodig voor de stimulering van zonnestroom en dat kost dan veel minder dan de beraamde 1 miljard. Het ministerie redeneert dus in cirkels om haar eigen gelijk te bevestigen.

'In deze 30 €/kWh subsidie is overigens nog geen rekening gehouden met de hoge investeringssubsidies die in het verleden zijn verstrekt.'

Met deze laatste drogredenen stoppen we de discussie. Het is dan voldoende aangetoond dat minister Brinkhorst maar wat kletst. De markt vroeg immers om een verhoogde MEP voor nieuwe systemen. Die hebben helemaal geen hoge investeringssubsidies gehad. Daarnaast is er vanuit de sector al in 2001 om een vergoeding per kWh gevraagd, waarbij gewezen werd op de enorme nadelen die aan hoge investeringssubsidies kleven. Juist de overheid koos tegen alle adviezen in voor de hoge investeringssubsidies, met als gevolg een budgetoverschrijding van 150 miljoen euro! Dat die zeperd de samenleving én het milieu ook veel geld heeft gekost, daar hoor je niemand (bij de overheid) meer over.

Vervolg van pagina 7

Nog eentje dan:
'Nu stoppen met investeringen in de Betuwelijn is zonde van het geld.'

Deze maand verscheen een rapport waaruit blijkt dat alleen de onderhoudskosten gedekt kunnen worden door de exploitatie van de Betuwelijn. Ieder moment om te stoppen met de investeringen is dat een goed moment! Vooral als daartegenover wél gestopt wordt met investeringen in zonne-energie, waarin de afgelopen jaren honderden miljoenen euro's aan ontwikkelingsgeld zijn gepompt. Zonnestroom verdient zijn totale investering terug op termijn, terwijl Nederland nog steeds tot de top behoorde. Omgekeerde logica.

Duurzame energie in Nederland 2003

(Floris Wouterlood)

Doen wij het in Nederland goed met duurzame energie? Halen we de Europese doelstellingen voor 2010? Voldoen we aan de doelstellingen van het Kyoto-klimaatverdrag? Wordt de lucht schoner en beter in te ademen? Is Nederland het beste jongetje van de klas? Nee, nee, nee.

Het gaat in ons landje helemaal niet goed met energie in het algemeen en duurzame energie in het bijzonder. De vraag naar energie stijgt, er wordt steeds meer fossiele energie verbruikt, de olie wordt alsmar duurder en sleept aardgas in het kielzog mee. Duurzame energie wordt botweg doodgezwegen. De uitbreiding van zonnestroom ligt op zijn gat. De kranten staan bol van artikelen van tegenstanders van windturbines. Men erkent wel dat er iets moet gebeuren, maar politiek Den Haag laat totaal geen visie zien waar als het gaat om lange-termijnmaatregelen. Men hanteert de knoet en belooft niet.

Energiebelastingen gaan omhoog maar worden via de achterdeur weer gecompenseerd. Energiebesparing voor burgers wordt niet van Rijkswegen gesubsidieerd. Er is nog steeds een moratorium voor windenergie op zee zodat de eerste vergunning voor een proefpark

windturbines op zee nog niet eens is afgegeven. In het weekblad Elsevier schreeuwt men in het openbaar om meer kernenergie. De bekende ingenieur Halkema, erkend tegenstander van windenergie, krijgt twee brieven in de NRC gepubliceerd.

Feit is dat we het helemaal niet goed doen en dat de groei van duurzame energie lager is dan de groei van het totale energieverbruik in ons land. We boeren dus achteruit. Het huidige kabinet treuzelt en voert een op zijn minst uiterst halfslachtig beleid waarbij het voor de burgers totaal onduidelijk is waar het allemaal heen moet. Kruidenier is koning. Hebt u ooit een kruidenier gezien met een visie die verder ging dan zijn grutten?

Desalniettemin: in 2003 werd er in Nederland volgens Your Energy in totaal 2.248 GWh aan biomassa-energie opgewekt, 1.302 GWh aan windenergie, 72 GWh aan waterkracht en 30 GWh aan zonnestroom. Het opgestelde zonnestroomvermogen was 45 MWp. Het aandeel van duurzame energie in de nationale energiekoek was iets van 2%. In totaal kunnen er 1 miljoen huishoudens van worden bediend. Van die 1 miljoen zijn het de ZPV-ers die in hun vuistje knijpen want die hebben hun eigen duurzame elektriciteit.

Kijken we naar Duitsland, dan ligt de situatie daar toch wel iets anders. Er werd in 2003 in Duitsland 28.800 GWh energie duurzaam opgewekt, waarvan o.a. 15.552 GWh windenergie en 196 GWh aan

zonnestroom. Verder heeft men in Duitsland de nodige waterkracht.

Zonnestroom heeft in het geheel van duurzame energie in Duitsland een aandeel van ongeveer 0,8%. In Nederland is dit 0,1%. Men hoopt dit jaar in Duitsland 10% van alle energie duurzaam op te wekken.

Duurzame Energie in NL 2003		YourEnergy.net	
	Totale productie 2003 (GWh)	Opgesteld vermogen 2003 (MWp)	Productie genoeg voor aantal huishoudens:
Totaal	3.650		1.042.857
Biomassa totaal	2.248		642.371
Windenergie	1.302	884	372.000
Waterkracht	72	38	20.571
Zon-PV, totaal	30	45	8.571

Power to the people

Ingezonden door leden

(Bijdrage van Bob van Slooten)

Ik, als amateurstronoom (zonnewaarnemer), maak me ongerust over het feit dat de mensheid zo druk bezig is om het huidige klimaat op Aarde ernstig aan te tasten met het in de lucht brengen van CO₂ en stikstofoxiden. Deze gassen zorgen zoals bekend voor het broeikas effect. Daarom hebben leiders in de wereld het Kyoto-verdrag geratificeerd om de uitstoot van deze gassen een halt toe te roepen of in ieder geval te verminderen.

Zoals het nu gaat met het klimaat is schrikbarend. Zo schijnt de warme golfstroom, die voor ons de zachte winters veroorzaakt af te zwakken. Tegelijk smelten de ijskappen en gletsjers in hoog tempo af. De Aarde wordt dus opgewarmd in een erg hoog tempo. Dat verloop gaat zo snel, dat ik bewust geen kinderen heb genomen, want hoe ziet hun wereld er over 50 jaar uit? Wij als Aardbewoners moeten onze conclusies trekken. Er is voorlopig geen andere Aarde waar we met een ruimteschip naar toe kunnen als het mis gaat met het klimaat op Aarde. We zijn de gevangenen van ons eigen handelen. (De ark van Noach in de herhaling?!) Minister Brinkhorst zou eigenlijk alle zeilen moeten bijzetten. En dan gaat het mij nog niet eens om die Euro 0,40 per opgewekte kWh, maar meer om grootschalige investeringen in energiebronnen van de toekomst. Ik weet Nederland is een klein land, maar wel één van de meest vervuilende landen op Aarde, zoals onlangs in het nieuws te zien was. (Een ozongat boven o.a. Nederland)

Nog iets, als we zo doorgaan als mensheid, stromen grote laag gelegen delen van de continenten onder water, Nederland verzuipt onder de meters hogere zeespiegel. Ook zullen de weersverschijnselen veel heftiger worden dan nu het geval is. Voorproefjes waren o.a. de grote regenval in Europa waardoor rivieren buiten hun oevers traden en de hete(re) zomers in onze landen. De land- en tuinbouw leiden daardoor schade en voedsel wordt daardoor schaarser.

Ook het aantal tropische stormen zal verder toenemen en over een langere periode in het jaar plaatsvinden. Een voorproefje was dit jaar!

De woestijnen waar Brinkhorst o.a. over sprak zullen zich verder naar het noorden uitbreiden. In grote delen van Spanje en Italië zijn nu al semi-woestijnen te vinden!

Als we nu - als mensheid - geen maatregelen treffen dan is het echt te laat. Als we nu stoppen met het in de lucht brengen van broeikasgassen, dan merken we dat pas over een eeuw. We moeten niet alleen in zonne-energie investeren, maar ook aan (her-)planten van bossen overal op de wereld om zo de absorptie van CO₂-gas te bevorderen. Gelukkig vormen de oceanen een grote buffer voor de CO₂ voorraad op Aarde. Maar eens houdt dat op.

Misschien kan Nederland eens een diepte-investering doen door in de Sahara (Zuid-Spanje?) een zonne-energie fabriek neer te zetten. Dit in samenwerking met Libië, Tunesië etc. Misschien voor de productie van Waterstof voor onze nieuwe generatie auto's. We moeten beslissen wat gaan doen! Het is nu inmiddels wel twee voor twaalf.

Er zijn zelfs berichten dat het opwarmen van de Aarde een kleine ijstijd kan uitlokken, maar dat zijn onzekere zaken.

Zo heb ik mijn hart eens gelucht over het kortzichtig optreden van de mensheid en daarmee ook enkele Nederlandse politici. Jammer genoeg kan ik dit bericht niet rechtstreeks naar Minister Brinkhorst sturen.

Met vriendelijke groeten
Bob van Slooten
Amersfoort

(Bijdrage van Peter Segaar)

"Het zijn weliswaar barre tijden, zowel voor de productie van onze "donkergroene" zonnestroom installatie, als voor de PV-sector als geheel, maar af en toe komt er toch weer een lichtpuntje in zicht waarmee we weer de donkere winter door kunnen komen.

Zo heeft Polder PV onverwacht de hand kunnen leggen op een retourzending uit de Sahara die inmiddels een zeer bevredigende bestemming heeft gevonden op de woning van de heer Laurens Jan Brinkhorst, zoals uit een recent door Frans de Rijk en ondergetekende gemaakte cartoon duidelijk gemaakt wordt.

Volg hiervoor, via de homepage van Polder PV, <http://www.polderpv.nl>, de links onder van de grote foto aangegeven koppeling "SINTERKLAAS SURPRISE VOOR BRINKHORST!!!" en u komt vanzelf bij het goede bericht en een uitvergroting van de cartoon.

Kijk verder ook voor wat persoonlijke beschouwingen m.b.t. dit "thema" op de pagina <http://www.bertie.joan.freeler.nl/Brinkhorst.htm>.

Veel plezier, hopelijk nog wat zonnige dagen, en wellicht tot spoedig ziens.

Voor reacties kunnen jullie onderstaand e-mail adres gebruiken."

Met vriendelijke groet

Peter Segaar
Polder PV
<http://www.polderpv.nl>

Rechten

Column van Hendrik

Halverwege dit jaar besloot ik wat cursussen bij de Open Universiteit te gaan volgen. In mijn werk kwam ik zo vaak situatie tegen dat afspraken niet nagekomen werden, dat ik me daar meer tegen wilde kunnen verweren. De studie bleek erg nuttig en omdat ik al een jaar zonder doelgericht werk zit, heb ik bedacht dat ik de studie maar moet afmaken. Deze maand heb ik mijn propedeuse afgerond.

Meer en meer vraag ik mij af of de staat niet veel vaker op juridische gronden aangepakt zou kunnen/moeten worden. Zo kent het bestuursrecht de 'algemene beginselen van behoorlijk bestuur'. Jawel, die schijnen werkelijk te bestaan! Tot die algemene beginselen behoort bijvoorbeeld, je valt van je stoel, de 'kennisvergaringsplicht'. Aan een besluit behoort een zorgvuldig feitenonderzoek vooraf te gaan. Verder is er het evenredigheidsbeginsel, waarbij de belangenafweging niet zodanig mag zijn dat belanghebbenden onevenredig worden getroffen. En bestuursorganen mogen niet willekeurig besturen, er moet een lijn in hun beslissingen zitten (consistentiebeginsel). En wat dacht u van het vertrouwensbeginsel, waarvan u de inhoud wel kunt raden. De laatste die ik wil noemen in het principe van de deugdelijke motivering. Een besluit moet berusten op een draagkrachtige motivering, omdat er anders vrijwel nooit van een goede afweging van belangen heeft plaatsgevonden, aldus de schrijver van mijn leerboek.

Sinds minister Brinkhorst heeft gesteld dat panelen in de Sahara thuishoren kunnen we dus met hoogleraar bestuurstrecht Prof. Mr. Drs. Michiels concluderen dat er geen goede belangenafweging rondom zonnestroom heeft plaatsgehad.

Voor de rechter met de minister! Helaas, alleen besluiten kunnen worden aangepakt en geen wetten. De maatregelen die de regering nu neemt kunnen alleen door de kamer worden aangepakt en niet voor de rechter gebracht.

En de trouwe lezer van mijn columns weet inmiddels hoe de politiek werkt: 'Eigen (partij)belang eerst!' En zo kan een blunderende minister of een geldverslindende staatssecretaris gewoon doorgaan met zijn vernietigende beleid.

Ik begeef me op glad ijs als ik beweer dat de bevoegdheid van de bestuursrechter verder zou moeten gaan dan alleen het controleren van besluiten. Ook het overheidsbeleid zou best getoetst mogen worden op de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In een land waar de democratie zich onvoldoende meer kan laten gelden en argumenten weinig waarde meer hebben, zou de rechterlijke macht erop toe moeten zien dat ook beleid op een gedegen manier tot stand komt.

Ik sta nog maar aan het begin van mijn studie en mijn stelling zal daarom vast met de grond gelijk worden gemaakt door rechtsgeleerden, maar ondertussen heb ik de vrijheid toch maar genomen. Zolang een minister van Economische Zaken roept dat panelen in de Sahara thuishoren, mag ik roepen dat hij door de rechter teruggefloten zou moeten worden!

Ecofys/BeldeZon doet het ouderwets

Waar alle leveranciers zuchten onder het juk van deze regering, gaat Ecofys vrolijk door met de zaak te bedotten. Afgelopen week werden we door een leverancier getipt over een actie van BeldeZon in Tiel. Daar biedt BeldeZon (de panelenleverancier die gelieerd is aan Ecofys, zullen we maar zeggen, zie voorgaande nieuwsbrieven) drie zonnepanelen aan met een 'project' subsidie van 500 euro. Deze projectsubsidie zou afkomstig zijn van SenterNovem. De gemeente moest daartoe een formulier voor

SenterNovem ondertekenen.

De leverancier vroeg ons of dat zomaar kan. Is het mogelijk dat in Nederland de ene leverancier wordt voorgetrokken boven de andere? Is dat niet strijdig met het gelijkheidsbeginsel, waaraan de overheid zich moet houden?

Ja, luidt het antwoord, dat is strijdig met het gelijkheidsbeginsel, en ja, dat kan in Nederland. Dat gaat al jaren zo in Nederland en dat kan ook nu.

Onze vereniging liet het er echter niet bij zitten en vroeg SenterNovem om opheldering. SenterNovem bevestigde dat Ecofys (niet BeldeZon) verzocht had om een 'aanpassing' van een al eerder toegezegde subsidie. De subsidieorganisatie van EZ (jawel, dat EZ dat vindt dat 5 miljoen aan 'R&D geld' heeft uitgetrokken voor de ontwikkeling van zonne-energieproducten) zegde onze vereniging toe dat men onze ingebrachte argumenten nog eens grondig zou overwegen, voordat men tot toezegging aan Ecofys zou overgaan. De organisatie was het met ons eens dat het politiek een verkeerd signaal zou zijn als de 'R&D gelden' van minister Brinkhorst via onderzoeksbureau Ecofys bij leverancier BeldeZon terecht zouden komen voor een gewone panelen-actie in Tiel.

Later meldde een andere leverancier dat er een soortgelijke actie van BeldeZon in Zeeland loopt, vermoedelijk eveneens met de 'R&D gelden' van minister Brinkhorst.

Vervolg op pagina 11

Vervolg van pagina 10

Is dit alles niet ongehoord en te idioot om te geloven? Jawel, maar op het ministerie heeft men geen verstand van zaken, de Tweede Kamer heeft wel wat anders te doen, SenterNovem is verworden tot een ambtenarenbolwerk dat alleen de regels controleert, dergelijke zaken zijn ingewikkeld voor de rechter (en dus duur) en de markt is te bang om Ecofys aan te pakken.

Resultaat: een bananenrepubliek.

Suggestieve uitzending Zembla

Begin november zond Zembla van de VARA/NPS een zeer suggestieve documentaire over windenergie uit. Al vroeg in de uitzending stelde minister Brinkhorst dat Nederland maar twee bruikbare duurzame energiebronnen kent (wind en biomassa), maar afgezien daarvan kreeg ook de windenergie van de kant van de redactie onterechte kritiek. Aangezien het om de toekomst van ons land gaat, zou je een meer diepgaande discussie verwachten, maar ons land wordt gedreven en geleid door mensen die maar wat roepen. Onze voorzitter stuurde daarom een ingezonden reactie naar Zembla.

'Volgens mij begrijpt men in Nederland echt niet hoe het zit. Vijf stellingen die iedere ambtenaar (en politicus) in zijn hoofd gepompt zouden moeten worden:

1. Nieuwe ontwikkelingen zijn niet in één dag gerealiseerd, dus er zijn altijd (!) aanloopproblemen.
2. De transitie naar duurzame energie gaat 40-50 jaar duren, incl. de overschakeling op waterstof. Daarbij moet je de problemen van morgen niet willen oplossen met de mogelijkheden van vandaag.
3. Zonne-energie in Nederland is wel degelijk haalbaar! (Het enige probleem is dat het nog duur is). Door alle daken te benutten is een totaal vermogen van 15.000 MWp mogelijk.

Zonnestroom werkt bovendien stabiliserend op het net en vult de 'klappen op het net' van de molens aan. Dus niet of of, maar en en.

4. Olie en gas zijn ook duur, maar de meerkosten verschuiven we naar de toekomst (milieu, klimaat, dijkverzwaring, uitputting grondstoffen).

5. Door te subsidiëren per opgebrachte kWh loop je als overheid géén of nauwelijks risico's. Je betaalt slechts bij prestatie. Heel anders dan bij de Betuwelijn.

En verder verwacht ik bij volgende documentaires van Zembla weer een genuanceerd beeld, zónder vooringenomen standpunt.

Met vriendelijke groet,
Hendrik Gommer,
*Voorzitter Zonnestroom Producenten
Vereniging'*

Open brief van Prof. Wim Sinke van ECN aan de Nederlandse overheid

De minister van Economische Zaken gooit met het badwater van generiek stimuleringsbeleid de zonne-energiebaby weg. Hij gaat bovendien voorbij aan de wens van zijn eigen ministerie om innovatiebeleid en energie/klimaatbeleid te integreren. Hij doet dat op het moment dat de Europese Commissie zijn ambities op het gebied van zonne-energie publiceert. Die liegen er niet om. In Brussel ziet men de enorme kansen op het gebied van energie, milieu en economie en men is vastbesloten die te grijpen. Europa kan en wil zich niet permitteren om aan de kant te blijven staan.

In Nederland dreigt zich de trieste geschiedenis van windenergie te herhalen. Een onverdraaglijke gedachte voor iedereen die zich heeft ingespannen om ons land te brengen waar we nu zijn en bovendien volstrekt onnodig. Een enorme tegenvaller ook voor de Nederlandse ondernemers die hun nek uitsteken en investeren. Men voelt zich in de kou gezet. Het is te hopen dat de minister zijn standpunt alsnog herziet. Dat zou goed zijn voor de kenniseconomie Nederland en hij zou daarmee bovendien een belangrijke bijdrage leveren aan het noodzakelijke imago van de overheid als betrouwbare partner met consistent beleid."

IJs Noordpool smelt sneller dan verwacht

Deze weken werd ook bekend dat het ijs van de Noordpool sneller smelt dan verwacht. De temperatuurstijging is daar plaatselijk meer dan twee graden. Op zich heeft dat geen gevolgen voor de zeespiegelstijging. De Noordpool drijft in het water en als al het ijs smelt zal de zeespiegel per saldo zelfs iets dalen. Doordat de sneeuw echter verdwijnt, wordt er minder zonlicht weerkaatst en neemt de aarde meer warmte op. Gevolg: nog meer temperatuurstijging. Ijsberen kunnen natuurlijk alleen nog dierentuinen overleven.

Het meest alarmerend aan een dergelijk bericht is dat onze modellen blijkbaar nog lang niet alle mogelijkheden in kaart gebracht hebben. Is er voldoende rekening gehouden met de enorme economische groei en dus uitstoot van broeikasgassen in China en India? Zijn de gevolgen van grotere warmte-absorptie als gevolg van het smelten van gletsjers en polen voldoende meegenomen? Zodra het ijs op Groenland gaat smelten gaat de zeespiegel met pakweg 5 meter omhoog. Het smelten van West-Antarctica heeft een dergelijk effect. Oost-Antarctica zal voorlopig wel blijven liggen, daarvoor zou een temperatuurstijging van 20 graden nodig zijn.

Maar duidelijk is dat onze (achter?)kleinkinderen niet meer in Amsterdam zullen kunnen wonen, daar is geen houden meer aan. Dijkverhogingen van meer dan 8 meter zijn sciencefiction en de gezamenlijke wil om het tij te keren, wordt wereldwijd gefrustreerd door eigen/politieke belangen.

Word lid van de ZPV!

U ontvangt deze nieuwsbrief en u bent nog geen lid van de vereniging? Samen staan we sterk en we hebben elkaar heel hard nodig. U kunt zich heel eenvoudig opgeven via onze website, www.zonnestroomproducenten.nl

Colofon

Power to the people is een uitgave van de Zonnestroom Producenten Vereniging

Ledental per 1 december: 210
Opgesteld vermogen: 1000 kWp

Voorzitter:
Hendrik Gommer

Penningmeester:
Wieland Koomstra

Webmaster:
Sebe Kruijer

Opmaak nieuwsbrief:
Patrick de Klerk

Secretaris/hoofdredacteur van de
nieuwsbrief:
Floris Wouterlood
[secretaris@zonnestroom-
producenten.nl](mailto:secretaris@zonnestroomproducenten.nl)

Oplage december 2004: 750
